

Tuvojas gada pārskatu sagatavošanas laiks 1/40/23

PwC nodokļu pārvaldības un grāmatvedības nodaļas vecākais konsultants

Artis Vizbelis

Lielākajai daļai uzņēmumu finanšu gads sakrīt ar kalendāra gadu, tādēļ līdz ar kalendāra gada beigām kļūst aktuāli ar gada pārskatu sagatavošanu saistītie darbi, tostarp kontu atlikumu inventarizācija, debitoru un kreditoru atlikumu salīdzināšana bilances datumā.

Datu salīdzināšanu ar debitoriem un kreditoriem parasti nodrošina grāmatvedības sistēmas pamata funkcionalitāte, gan automātiski sagatavojot, gan nosūtot salīdzināšanas aktus atbilstoši sistēmā ievadītajiem kontaktiem. Ja kādu iemeslu dēļ šāda funkcionalitāte nav pieejama, tad atkarībā no darījumu partneru skaita ir lietderīgi aplēst, cik daudz laika būs nepieciešams patērēt datu salīdzināšanai. Ja patērētais laiks informācijas manuālai salīdzināšanai ir būtisks, vērta apsvērt mazo automatizāciju izveidi, piemēram, ar *Power Automate* vai *Google Suite*, kas pēc izejas datiem masveidā sagatavo personalizētus e-pastus darījumu partneru atlikumu apstiprināšanai.

Nodokļu kontu atlikumu salīdzināšana

Nereti gadās, ka, salīdzinot grāmatvedības un VID Elektroniskās deklarēšanas sistēmā (EDS) atspoguļotos datus, tiek identificēta nodokļu samaksas stāvokļa nesakritība starp grāmatvedības un VID pieejamiem atlikumiem. Nesakritību iemesli mēdz būt dažādi, piemēram:

- grāmatvedības sistēmas reģistros novēloti ir veikti ieraksti par periodu, par kuru atskaites jau iesniegtas VID;
- ir piemērotas kavējuma naudas, kuras nav iegrāmatotas;
- nav iegrāmatota solidaritātes nodokļa pārākums;
- nodokļu atskaites tiek nevis importētas no grāmatvedības sistēmas, bet sagatavotas manuāli.

Lai identificētu nesakritības, jāveic detalizēta nodokļu datu salīdzināšana, izmantojot EDS pieejamos pārskatus vai nodokļu deklarāciju datus, kas manuālas salīdzināšanas gadījumā var aizņemt pārāk daudz laika. Šādai datu salīdzināšanai ir iespējams izveidot sagataves, kas ļauj ērti un ātri salīdzināt šo informāciju. Piemēram, ar *Power Query* varam izveidot tipveida sagataves PVN informācijas apkopošanai un detalizētai atbilstības pārbaudei pret grāmatvedības reģistriem. Vairāk par šāda veida sagatavju izveidošanu iespējams uzzināt [PwC's Digital Academy Latvija](#) kursa ietvaros.

Gada pārskata gatavošanai izmantotā lietojumprogramma

Lai gan grāmatvedības sistēmas pēc definētiem uzstādījumiem sagatavos gan bilanci, gan peļņas vai zaudējumu aprēķinu (PZA), gada pārskatā jāatšifrē virkne ar papildu informāciju, tostarp skaitlisku tabulu veidā.

Dažas tipiskas kļūdas, ko pieļauj, sagatavojot pārskatu:

- matemātiskas kļūdas starp bilanci, PZA un pārskata pielikumiem;

- ne visa nepieciešamā informācija ir atšifrēta pārskata pielikumos (trūkst nepieciešamo pielikumu);
- korekcijas, kas gada pārskata sagatavošanas nolūkos veiktas ārpus grāmatvedības sistēmas, ir skaitliski neprecīzas vai grūti izsekojamas.

Iepriekšējos rakstos vērtējām ieguvumus un trūkumus, gada pārskata sagatavošanai izmantojot dažādu veidu programmatūru, piemēram, *Excel* vai *Word*. Nonācām pie secinājuma, ka šo kļūdu risku varam izslēgt, iepriekš izveidojot tipveida sagatavi sev ērtākajā programmā.

Protams, lai saviem spēkiem izveidotu sagatavi, jāreķinās ar laika ieguldījumu, tomēr turpmākajos gados šāda sagatave var būtiski samazināt gada pārskata sagatavošanai patērēto laiku, izslēdzot manuālas datu kopēšanas darbības starp vairākiem datu avotiem. Ja saviem spēkiem izveidot sagatavi neizdodas vai neatliek tam laika, aicinām iepazīties ar [PwC Gada pārskata sagatavošanas rīku](#).